Analyse ‘Hoe kijken inwoners aan tegen aardgasvrij’

Datum: jan 2020

Voor deze analyse zijn verschillende bronnen geraadpleegd om op die manier een beeld te kunnen schetsen over hoe inwoners aankijken tegen het aardgasvrij beleid. Deze bronnen zijn afkomstig uit de jaren 2017, 2019 en 2020 om op die manier een zo actueel mogelijk beeld te kunnen schetsen van hoe het draagvlak er nu voor staat. Zowel op landelijk, regionaal als op lokaal niveau wordt hier in dit document naar gekeken.

Definitie draagvlak m.b.t. aardgasvrij (Bron: Sociaal en Cultureel Planbureau, ‘onder de pannen zonder gas?’):
Draagvlak bestaat niet alleen uit een bepaalde houding ten opzichte van het beleid, maar ook uit een bepaalde mate van actieve betrokkenheid bij het onderwerp.

- Ten eerste: mensen nemen ten opzichte van het beleid een positieve of negatieve houding aan.
- Ten tweede: draagvlak vereist een bepaalde manier van handelen; je kunt zowel actief als passief steun verlenen of weerstand bieden.

Het is hierbij wel belangrijk om in gedachten te houden dat draagvlak kan veranderen, het kan worden gezien als een dynamisch construct. Daarnaast kan je nooit de volle honderd procent aan draagvlak verkrijgen.

De getallen in dit document komen uit de onderzoeken en de resultaten heb ik geïnterpreteerd. Hierbij heb ik kritisch naar de onderzoeken gekeken. Uit bijna alle bronnen zijn de respondenten afkomstig uit een panel. Panelleden doen vaker mee aan vragenlijstonderzoeken, wat mogelijk de resultaten vertekend. Tevens is niet in alle onderzoeken sprake van een rechte verdeling van de steekproef; de doelgroepen, leeftijd, opleidingsniveau etc. zijn niet in gelijke mate aanwezig. Hierdoor zijn de resultaten niet altijd te generaliseren naar de gehele populatie. Dus, alhoewel een percentage wellicht een groot aandeel lijkt te hebben, moet er met de interpretatie van deze uitkomsten worden opgepast.

Inhoudsopgave

Draagvlak aardgasvrij beleid, landelijk niveau **2**

Draagvlak aardgasvrij beleid, regionaal niveau **2**

Draagvlak aardgasvrij beleid, lokaal niveau **2**

Waarom is er sprake van gematigd draagvlak? **3**

Hoe kan het draagvlak worden bevorderd? **5**

Sociaal-demografische verschillen **8**

Hoe staan wij ervoor bij de gemeente? **8**

Bronnen **10**

Draagvlak aardgasvrij beleid, landelijk niveau

Meningen over het aardgasvrij maken van de woning zijn verdeeld. Uit een onderzoek van Sociaal en Cultureel Planbureau met een steekproef van 2384 respondenten, volgt dat 47% van de respondenten het aardgasvrije beleid steunt en 27% van de respondenten tegen het aardgasvrije beleid is.

Tevens blijkt dat de meerderheid van de mensen zich zorgen maakt over klimaatverandering en ook de urgentie voelt om in actie te komen. Er zijn weinig mensen die de noodzaak om klimaatverandering tegen te gaan ter discussie stellen, maar wel heerst er de vraag of het aardgasvrij maken van gebouwde omgeving daarvoor een goede oplossing is. (Bron: Sociaal en Cultureel Planbureau, 'onder de pannen zonder gas?')

Corona speelt nu ook een rol op het draagvlak. Uit een jaarlijkse peiling met 5104 respondenten van klimaatstichting HIER volgt dat 19% van de Nederlanders hun mening over aardgasvrij wonen heeft aangepast door de coronacrisis; 9% hiervan geeft aan dat door de coronacrisis dit niet het moment is om te investeren. Over het algemeen neemt het draagvlak voor aardgasvrij wonen volgens dit onderzoek verder af.

Kortom, op landelijk niveau lijkt het draagvlak voor aardgasvrij wonen beperkt te zijn: Ondanks dat men zich merendeels neerlegt bij het kabinetsbesluit, wordt er weinig bereidheid getoond om daar zelf iets voor te doen.

Draagvlak aardgasvrij beleid, regionaal niveau

Als we op regionaal niveau kijken, blijkt over het algemeen hetzelfde resultaat gevonden te worden. De meerderheid van de mensen in de provincie Drenthe maakt zich zorgen over de klimaatverandering.

Uit dezelfde jaarlijkse peiling (5104 respondenten) van klimaatstichting HIER volgt dat het percentage tegenstanders in Drenthe het hoogst is: 29% is voor aardgasvrij beleid en 57% is tegen aardgasvrij beleid. Wel is de meerderheid van de 1172 respondenten uit het regionaal onderzoek van Lexnova bereid om energiebesparende maatregelen te nemen. Dit geldt voor zowel besparen op energie in huis als op het investeren in verduurzamen van de eigen woning. Van dezelfde respondenten geeft 52% aan het aardgasvrij beleid (heel) goed te vinden.

Voor het draagvlak op regionaal niveau kan geconcludeerd worden dat er ook hier sprake is van een beperkt draagvlak.

Draagvlak aardgasvrij beleid, lokaal niveau

Als we dan verder inzoomen op het draagvlak binnen de gemeente Assen, dan blijkt uit het stadspanel onderzoek dat van de 1200 respondenten 69% aardgasvrij wonen belangrijk vindt. 2% van deze 1200 mensen woont aardgasvrij. Ook zien we een grote meerderheid die zich zorgen maakt over de klimaatverandering en de energietransitie belangrijk vindt. Dit vertaalt zich dan ook in de maatregelen die men neemt of bereid is te nemen; Een grote meerderheid van de respondenten van het stadspanel onderzoek van de gemeente Assen

neemt maatregelen of is bereid dit te doen. Het aantal mensen dat maatregelen heeft genomen is ten opzichte van 2017 ook toegenomen met 3% ten opzichte van 2019. Ook blijkt dat 66% van de mensen die naar het Webinar Aardgasvrij Wonen van de gemeente Assen heeft gekeken positief tot zeer positief tegenover het aardgasvrij wonen staat. Tevens staat 96% van de kijkers positief tegenover duurzame maatregelen.

Er kan geconcludeerd worden dat het draagvlak binnen de gemeente Assen gematigd positief is. Uit het stadspanel blijkt dat men tevreden is over de maatregelen die de gemeente Assen heeft genomen en ook vindt dat de gemeente Assen het goede voorbeeld geeft. Daarnaast is er een grote groep inwoners bezig met maatregelen in en om het huis, of is bereid om maatregelen te nemen. Als het op het aardgasvrij aankomt, geeft 50% van de mensen die aardgasvrij wonen belangrijk vindt aan een afwachtende houding te nemen. Men lijkt over het algemeen positief te staan tegenover het aardgasvrij beleid, maar de participatie laat nog te wensen over.

Waarom is er sprake van gematigd draagvlak?

Op dit moment heeft men over het algemeen een afwachtende houding: men is weinig bereid zelf iets te ondernemen. Hieraan liggen een aantal redenen ten grondslag. De meest belangrijke redenen heb ik hieronder uitgelicht.

1. *Weinig vertrouwen in de overheid*

Ondanks de grote verantwoordelijkheid die men ziet voor de overheid, heeft men weinig vertrouwen in de overheid. Dit zou een belangrijke verklaring kunnen zijn waarom er beperkt draagvlak is voor het aardgasvrijebeleid.

2. *Weinig transparantie en duidelijkheid over het aardgasvrije beleid*

Dat men instemt met beleidsdoelen, betekent niet automatisch dat zij ook aan de manier waarop aan die beleidsdoelen invulling wordt gegeven steunen. In grote lijnen heeft men een kritische houding ten opzichte van het aardgasvrije beleid. Deze kritische houding komt voort uit een aantal punten die hieronder volgen.

- Men twijfelt of de regering wel achter het aardgasvrij beleid staat. Waarom is er ineens voor dit beleid besloten? Zijn er andere redenen, anders dan de redenen die bekend zijn, waarom hiervoor besloten is? Deze twijfel heerst doordat men een gebrek aan uitleg ervaart over waarom het aardgasvrij beleid ingevoerd is.
- Hierop aansluitend heeft men de indruk dat de voor- en nadelen niet tegen elkaar zijn afgewogen, alvorens er voor een oplossing is gekozen. Hieruit blijkt dat het ook draait om de manier waarop het beleid tot stand is gekomen, en niet alleen om de inhoud van het beleid.
- Het feit dat andere landen (bijvoorbeeld Duitsland) aardgas kiezen als alternatief voor meer vervuilende fossiele brandstoffen. Dit zou voor meer terughoudendheid ten opzichte van het aardgasvrij beleid kunnen zorgen.

3. *Gebrek aan informatie*

Over het algemeen geldt dat men een informatieachterstand ervaart. Men heeft het gevoel zelf op zoek te moeten naar informatie. Wat zijn de voor- en nadelen van aardgasvrij wonen? Wat zijn de alternatieven? In het onderzoek van Sociaal en Cultureel Planbureau zaten deelnemers die woonden in de pilot aardgasvrije wijk. In dit onderzoek werd

aangegeven dat de transitie wordt beleefd als iets dat moeilijk is en niet zonder meer lukt. Dit geeft aan dat de transitie als iets complex wordt ervaren. Aan ons de taak om de informatie in heldere, duidelijke taal te communiceren en te zorgen dat men niet het gevoel heeft zelf op zoek te moeten naar informatie.

4. *Gebrek aan betrokkenheid*

Gekoppeld aan de informatieachterstand die men ervaart, voelt men zich weinig betrokken bij de transitie. Men is niet bij de realisatie van het beleid betrokken geweest. Hierdoor heerst onder vele burgers het gevoel dat het aardgasvrij beleid hen is opgelegd en ze tevens verplicht worden om mee te werken aan de implementatie van het beleid.

De praktijk laat tevens zien dat de inbreng van burgers vaak niet verder gaat dan raadgeving. Het feit dat burgers vaak niet daadwerkelijk betrokken worden bij de besluitvorming, gaat ten koste van het draagvlak voor het aardgasvrije beleid.

5. *Verwachtingen over voortschrijdende techniek*

Men neemt een afwachtende houding aan omdat de mogelijkheid er is dat er nog betere en goedkopere alternatieven voor aardgas komen. Ook de onzekerheid over wat de gemeente de komende jaren gaat doen speelt mee; hierdoor vindt men het lastig om een beslissing te nemen. Want wat heeft het voor consequenties wanneer de gemeente in de toekomst wellicht wel met een collectieve warmtevoorziening begint? Of er financiële hulpmiddelen komen? Het beleid kan na verloop van tijd veranderen en hierdoor is men bang om te investeren omdat het risico bestaat dat ze, voor hun gevoel, een verkeerde beslissing nemen.

6. *Financiële aspect en andere betrokken belangen*

Men vindt dat de kosten en baten eerlijk verdeeld moeten worden tussen arm en rijk; de transitie moet betaalbaar zijn voor iedereen. Om deze maatschappelijke maatregel dan ook geaccepteerd te krijgen, weegt het eerlijk verdelen van de lusten en lasten dan ook hoger dan geld en besparingen voor het individu.
Voor de participatie zijn besparingen voor het individu echter wel motiverend. Uit het stadspanel onderzoek blijkt dan ook dat de meerderheid van de respondenten graag ondersteund wil worden via subsidies, leningen en regelingen.

Naast de groep mensen die het niet kan betalen, heerst er ook een groep mensen die het wel kan betalen maar andere belangen heeft. Bij deze mensen bleek dat zij zich wel willen inzetten voor het milieu, maar het voor hen niet goed voelt om dit te doen wanneer ze eventueel dingen verliezen waar ze veel waarde aan hechten of waar ze voor hun gevoel niet echt beter van worden. Denk hierbij aan: het gedoe dat met een verbouwing gepaard gaat, de kosten om een aardgasvrije woning te financieren en het verliezen van kenmerken aan een woning die men belangrijk vindt.

Al met al kan de conclusie worden getrokken dat ook al is iemand niet tegen het idee van een aardgasvrije woning, dan alsnog kan diegene zich verzetten tegen de maatregelen om zijn/haar woning aardgasvrij te maken. *Mensen verwachten immers niet zozeer voordelen van aardgasvrij wonen,* maar zien wel werk en kosten op zich afkomen (Citaat: Sociaal en Cultureel Planbureau)

Daarnaast is het goed om in gedachten te houden dat het aardgasvrij beleid redelijk nieuw is. Een mogelijke reden voor een gematigd draagvlak kan zijn dat het draagvlak nog moet groeien.

Hoe kan het draagvlak worden bevorderd?

Er zijn uiteraard strategieën die je kan toepassen om ervoor te zorgen dat het draagvlak wordt bevorderd. Op basis van de landelijke en lokale uitkomsten, volgen hieronder (gedrags)strategieën die toegepast kunnen worden om de acceptatie t.o.v. het beleid te vergroten en mensen mogelijk in beweging te krijgen.

Acceptatie

Voordat je mensen in beweging krijgt, moeten mensen het aardgasvrij beleid eerst accepteren. Men geeft aan het aardgasvrij beleid te zien als iets dat hun is opgelegd. Dit kan het gevoel geven alsof ze worden beperkt in hun keuzevrijheid. Het is dus belangrijk om de acceptatie te vergroten. Dit kan bereikt worden door:

- Men vindt maatregelen die gericht zijn om milieuvriendelijk gedrag 'te straffen' acceptabeler wanneer maatregelen die het gewenste milieuvriendelijk gedrag stimuleren worden geïmplementeerd op hetzelfde moment. Ter illustratie: in de binnenstad de parkeerplek prijzen laten stijgen maar tegelijkertijd de fietspaden verbeteren. Dit is een voorbeeld waarbij je een straffende maatregel toepast maar de alternatieve optie aantrekkelijk maakt. Dit vergroot de acceptatie van een straffende maatregel. Het is hierbij wel belangrijk om dit goed te communiceren naar de burgers.

- Burgers vaker betrekken bij de besluitvorming. Ik denk dat wij hier al een mooie slag in slaan met ons energieplatform. Dit schijnt wel alleen zijn vruchten af te werpen wanneer men ook echt het idee heeft invloed te hebben uitgeoefend op de besluitvorming.

- Gelijke kansen voor iedereen. Uit de onderzoeken bleek dat men het belangrijk vindt dat er gelijke kansen voor iedereen zijn. Over het algemeen heerst het beeld dat men alleen maar hun eigen uitkomsten zoveel mogelijk wil maximaliseren, echter oefent gelijkheid een grote invloed uit op gedrag.

- Positieve houding. Mensen kunnen een negatieve houding hebben ten opzichte van iets waar ze niet bekend mee zijn. Waarom veranderen als het goed bevalt?
  Idee: Wanneer corona wat is gezakt kunnen we wellicht de wijken in gaan en mensen laten uit proberen hoe het is om bijvoorbeeld op inductie te koken. Uiteraard is op inductie koken één voorbeeld, maar het hele idee erachter is door mensen er mee in aanraking te laten komen er mogelijk een positievere houding ontstaat. Dit kan dus toegepast worden op meerdere voorwerpen. Het blijkt ook dat men het belangrijk vindt dat de opties voor aardgasvrij wonen tastbaar zijn, hier kunnen we binnen de gemeente wellicht ook mee uit de voeten.

Informeren
Mensen voorzien van informatie is waarschijnlijk de meest gebruikte interventie om gedrag te veranderen. Belangrijk om hierbij in gedachten te houden is dat mensen alleen voorzien van informatie niet effectief genoeg is om gedrag te veranderen.

- Informatie verlenen die objectief, betrouwbaar, transparant en duidelijk is. Belangrijk hierbij is om te weten dat kennis dat onderling wordt gedeeld (denk hierbij bijv. aan informatie die buren met elkaar delen) meer wordt vertrouwd dan wanneer de kennis afkomstig is van een externe bron (zoals bijv. de gemeente). Dus het is belangrijk om succesverhalen van andere inwoners in Assen te blijven delen en ook evenementen te blijven organiseren waarin inwoners met elkaar in gesprek kunnen gaan.

- Differentiëren naar informatiebehoefte. Zoals bekend zijn er koplopers, volgers en achterblijvers. De een heeft meer tijd nodig en de ander wil meteen aan de slag. Dit vergt ook verschillende manieren van communiceren, omdat er een andere behoefte aan informatie is. Uit de onderzoeken blijkt dat het informatie moet zijn die voor iedereen te begrijpen is. Kortom, de informatie moet goed te begrijpen en volledig zijn en tevens toegespitst zijn op kennisniveau en doelgroep.
    - Het toespitsen op een specifieke doelgroep wordt 'Tailored Information' genoemd. Dit is een effectieve strategie om gedrag aan te moedigen.

Communicatie
In de communicatie naar de inwoners toe kan je slimme technieken toepassen die mensen triggeren om aan de slag te gaan.

- Aangezien de gemeente als meest gezaghebbende en eindverantwoordelijke wordt gezien in het hele transitieproces, is het voor de impact op houding, begrip en participatie van bewoners belangrijk dat in de communicatie duidelijk is wat het standpunt van de gemeente is. (Bron: Blauw Research, 2020.)

- Stel mensen gerust in de communicatie. Uit de onderzoeken volgt dat het frustratie kan opwekken wanneer wij als gemeente men alleen maar oproept om in actie te komen i.p.v. dat we mensen ook geruststellen.
  Idee: In de communicatie aan de hand van een motiverende tekst vertellen dat de fiets en het OV gebruiken ook een stap in de goede richting is. Uit de 'stadspanel energietransitie' blijkt namelijk dat het een groot gedeelte van de respondenten de fiets en het OV vaker als vervoersmiddel nemen en dit wordt gezien als een energiebesparende maatregel, wat feitelijk ook zo is. Dit heeft niet meteen betrekking op het aardgasvrij wonen, maar kan wel gebruikt worden.

- Normen activeren. Wanneer je mensen in een aantal redenen geeft waar ze uit kunnen kiezen waarom ze de keuze hebben gemaakt om zonnepanelen aan te schaffen, zal een klein percentage wellicht toegeven dat dit komt doordat de buren

ook zonnepanelen hebben. Het wordt vaak niet toegegeven, maar normen hebben een grote (onbewuste) invloed op mensen.
Doen: Het blijven delen van succesverhalen en het energiecafé waarin mensen met elkaar in gesprek kunnen is hierdoor een erg goede strategie. In de communicatie over energie zouden we sociale normen meer kunnen gebruiken. Wat doet de rest van de wijk/gemeente Assen om energie te besparen? Wat zijn de percentages?

- We communiceren nu veelal 'alle kleine beetjes helpen' en dat klopt. Maar dit is nog te globaal voor mensen, bleek ook uit de onderzoeken. Er zijn geluiden dat men vindt dat Nederland al ontzettend veel doet ten opzichte van andere landen wat ook een reden is waarom men een afwachtende houding heeft. Nederland doet dan misschien wel veel, maar we lopen zeker niet voor op andere EU-landen. Het zou niet alleen helpen om deze misvatting de wereld uit te helpen, maar ook om aan inwoners duidelijk te maken hoe hun inzet concreet bijdraagt aan de transitie.
    - Dit sluit aan bij het feit dat men ontmoedigt kan raken door deze grote opgave. Men kan bij milieuproblemen die alleen opgelost kunnen worden wanneer veel mensen meewerken het gevoel hebben dat hun acties geen bijdrage leveren aan het geheel. Wanneer men het gevoel heeft dat hun acties echt een bijdrage leveren, is men meer geneigd om mee te werken.
    - Dit sluit ook aan bij het feit dat uit de onderzoeken blijkt dat men zich zorgen maakt over het klimaat, maar wel een afwachtende houding heeft naar aardgasvrij beleid. Dit strookt niet met elkaar. We zouden er eigenlijk naar toe moeten werken dat de link tussen het klimaat en de overstap naar aardgasvrij sterker wordt.

  Idee: Misschien kunnen we wel een kaart van de provincie Drenthe maken waarin wordt aangegeven hoe gemeente Assen ervoor staat qua aardgasvrij wonen, energie verbruik etc. ten opzichte van de provincie Drenthe. En 1 die in kaart brengt hoe Nederland het doet ten opzichte van andere EU Landen. (← zoiets is er al, maar dan een grafiek. Deze staat in het boek 'De energietransitie uitgelegd' van Sanne de Boer, uit 2020).

Handelingsperspectief

- Men wil een handelingsperspectief hebben, want uit de onderzoeken blijkt dat het voor woningeigenaren nogal wat uitmaakt of het aardgasvrijebeleid een kwestie van jaren of decennia is. Het liefst willen burgers nu weten wat gemeenten de komende tien jaar precies gaan doen en waar wij als gemeente in 2030 willen staan. Die zekerheid kunnen wij als gemeente uiteraard niet altijd geven. Wat we wel kunnen doen is vertellen over welke zaken we wel en niet uitsluitsel kunnen geven. En wanneer we over bepaalde zaken geen uitsluitsel kunnen geven, waarom dat is. Wanneer we het op deze manier aanpakken, zorgt dat ervoor dat mensen betrokken raken bij de motieven die het beleid vormen. In plaats van het dan naast hen neer te leggen, kunnen zij, de burgers, daarop reflecteren en daarover meedenken.

- Haalbare doelen stellen per wijk. 2050 is nog te ver weg, doelen stellen is het meest effectief wanneer de doelen hoog maar haalbaar zijn, ze duidelijk geformuleerd zijn en te bereiken zijn in een korte periode. Haalbare doelen stellen kan worden

versterkt door ‘implementatie intenties’: plannen die vertellen, waar, wanneer en hoe je je doel moet uitvoeren. Hier kunnen we ook iets nuttigs mee, ben ik van mening.

Motieven
Mensen hebben verschillende motieven voor hun gedragingen. Ter illustratie, het kopen van zonnepanelen kan als reden hebben omdat diegene geld wil besparen, maar de reden kan ook zijn dat het diegene een goed gevoel geeft. Het kan helpen om niet alleen maar in te zetten op wat mensen kunnen besparen, maar aan te sluiten bij andere waarden.

- Bewoners waarderen wooncomfort en een lagere energierekening. Hier ligt wellicht een mogelijkheid om participatie te verbinden aan zaken die relevant zijn voor de kwaliteit van leven van bewoners.

Ontzorgen
Uit de onderzoeken blijkt dat er ook een groep mensen is die zich wel graag wil inzetten voor het milieu aan de hand van deze transitie, maar de verbouwing van het huis een gedoe vindt. Ze verwachten dat er veel werk op hen afkomt. Dit kan een motief zijn waarom men niet investeert in aardgasvrij wonen. Daarom is het belangrijk dat men zoveel mogelijk wordt ontzorgt.

Sociaal-demografische verschillen

- Vrouwen staan gemiddeld positiever tegenover het aardgasvrij-beleid dan mannen. Vrouwen voelen zich daarnaast ook meer verantwoordelijk voor de transitie.
- Hoger opgeleiden staan gemiddeld positiever tegenover het aardgasvrij-beleid dan lager opgeleiden.
- Jongvolwassenen (18 – 34 jaar) staan positiever tegenover en voelen zich meer voor verantwoordelijk voor het beleid dan 45 – 54-jarigen en 65 – 74-jarigen.
- Mensen die (zeer) makkelijk kunnen rondkomen staan gemiddeld positiever tegenover het aardgasvrij beleid dan mensen die zeggen zeer moeilijk rond te kunnen komen.
- Over het algemeen geldt dat mensen die meer rechts georiënteerd zijn, gemiddeld negatiever t.o.v. aardgasvrijbeleid staan dan mensen die linksgeoriënteerd zijn.
- Vertrouwen in de regering hangt positief samen met draagvlak voor het aardgasvrijbeleid. Dit leidt ertoe dat mensen die (zeer) makkelijk kunnen rondkomen gemiddeld een hoger vertrouwen hebben in de overheid, dan mensen die (zeer) moeilijk kunnen rondkomen.

Hoe staan wij ervoor bij de gemeente?

Veel van de strategieën waar de nadruk op wordt gelegd om het draagvlak en de participatie te bevorderen zijn wij als gemeente al hard mee aan de slag. Hierom concludeer ik dat wij erg goed op weg zijn.

Met de transitievisie warmte gaan we (enige mate van) duidelijkheid bieden over de route naar 2050 en de eerste stappen op weg naar 2030. We hebben een Drents Energieloket, maar dat kan beter.

Hieronder een puntsgewijs overzicht wat in mijn ogen goed gaat en wat beter kan.

Wat doen we goed?

- Het communiceren van no-regret maatregelen.
- Het goede voorbeeld geven als gemeente.
  Men is vooral tevreden over het feit dat de gemeente gebouwen isoleert, duurzame brandstoffen gebruikt en het feit dat de gemeente gratis energieadviezen verstrekt. Uiteraard zijn ook hier de meningen verdeeld, ik kan mij herinneren dat er geluiden waren vanuit het energieplatform dat de gemeente juist meer het goede voorbeeld moet geven.
- Laagdrempelige, actieve communicatie.
- Burgers betrekken bij de besluitvorming.
- Mensen onderdeel laten worden van door middel van het opzetten van buurtinitiatieven.
- Verbinding zoeken met de verschillende doelgroepen. (Swipocratie, laaggeletterden, minderdraagkrachtige huishoudens te helpen met investeren in verduurzaming.)
- Handelingsperspectief bieden wat de plannen zijn van de gemeente (voor zover mogelijk).

Wat kan beter?

- Meer (transparante) informatie verstrekken.
- Verbindingen zoeken met andere raakvlakken.
- Handelingsperspectief bieden voor zover mogelijk.
  Uit de ‘stadspanel energietransitie’ gaf 25% van de respondenten die negatief stond tegenover het aardgasvrije beleid aan dat de reden hiervoor is omdat er te weinig bekend is over de transitie naar aardgasvrij wonen in hun buurt. Tevens bleek uit het stadspanel onderzoek dat 50% van de respondenten die aardgasvrij wonen belangrijk vindt, een afwachtende houding aanneemt.
- Mensen ook geruststellen i.p.v. aanmoedigen.
- Duidelijk maken wat inwoners hun inzet concreet bijdraagt.
- De link tussen het klimaat en aardgasvrij wonen moet duidelijker worden, tastbaarder.
- Gebruik maken van Tailored Information.
- Haalbare doelen stellen per wijk en voor zover mogelijk hierbij implementatie intenties invoeren.
- In de communicatie (sociale) normen activeren. Dit kan evt. ook in de leefomgeving.
- Ontzorgen (? Hoe goed doen we dit al? Hier heb ik geen inzicht in)
- Meer interventies om de voorwerpen m.b.t. aardgasvrij wonen tastbaar te maken (dit is niet helemaal eerlijk hoor, dat hij hier staat. Corona gooit namelijk roet in het eten waardoor we niet fysiek met mensen in contact kunnen komen, maar deze mag niet vergeten worden.)

Bronnen

Sociaal en Cultureel Planbureau, publicatie 26-05-2020
https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/05/25/op-weg-naar-aardgasvrij-wonen

Sociaal en Cultureel Planbureau, publicatie 05-09-2019
https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2019/09/05/onder-de-pannen-zonder-gas

HIER, publicatie 22-07-2020
https://www.hier.nu/themas/nieuws-voor-professionals/een-vijfde-nederlanders-verandert-mening-over-aardgas-door-corona

Proeftuin aardgasvrij wijken, verscheidene essays over draagvlak m.b.t. aardgasvrije wijken, publicatie 2020
https://aardgasvrijewijken.nl/

Waaronder:
https://www.aardgasvrijewijken.nl/documenten/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=1555035
https://publiekdenken.nl/partners/kennisprogramma-duurzaamdoor/verder-door-verzet/

Lexnova, Februari 2020. 'Draagvlak en participatie in de energietransitie. Een verkennend onderzoek naar de rolinvulling en positie van Provinciale Staten van Drenthe.'
Gemeente Assen, December 2017. 'Stadspanel onderzoek duurzaamheid.'
Gemeente Assen, November 2019. 'Stadspanel onderzoek energietransitie.'
Gemeente Assen, September 2020. 'Kwantitatieve en kwalitatieve analyse vragenlijst Beek en omgeving.'
Gemeente Assen, November 2020, 'Webinar Aardgasvrij Wonen in Assen.'